

Název programu	Dobrodružství Titaniku
Název cyklu	S batohem na zádech
Vypracoval (a)	Projektový tým
Anotace	Příběh nejslavnější potopené lodi, ale také pravidla, která byste měli dodržovat, když Vás potká ledovec.
Cílová skupina	4. – 9. ročník (beseda upravena dle skupin: 4. - 6. ročník, 7. - 9. ročník)
Časová dotace	60 min.
Potřebné čtenářské dovednosti (porozumění textu, rychlost)	<ul style="list-style-type: none"> - Čte kratší texty (pokyny k úkolům apod.) - Dokáže v textu vyhledat správnou odpověď - Čte nahlas - Diskutuje nad textem - Prezentuje přečtené spolužákům - Pracuje s obrazovou informací - K přečtenému uvést příklady z reálného života
Osnova programu	<p>Úvod – Nejbezpečnější loď Vyplutí Na co myslíte, že plul + diskuze Úkol – Palubní lístek + prezentace Jak se žilo na Titaniku Z dobových materiálů Já a Titanic Zkáza Titaniku Úkol – Pátrání po příčinách potopení + diskuze Úkol – Ledová voda Úkol – Kdo by přežil? (možný závěr)</p>
Vzdělávací oblasti	<p>Jazyk a jazyková komunikace Člověk a jeho svět Člověk a společnost</p>
Klíčové kompetence	<p>K učení Komunikativní Sociální a personální</p>
Průřezová témata	
Úprava pro handicap	<ul style="list-style-type: none"> - zrakový handicap - mentální handicap (varianta pro mladší) - tělesný handicap

Potřebné pomůcky	<ul style="list-style-type: none"> - kapitánská čepice - velká kostka ledu - pro každého lodní lístek na Titanic - mapa světa - kartičky s indiciemi k potopení lodi - kartičky se jmény pasažérů první, druhé a třetí třídy - časopisy na vystřihování - flipchart
Speciální pomůcky	<ul style="list-style-type: none"> - kartičky s indiciemi k potopení lodi v Brailleově písmu - kartičky se jmény pasažérů první, druhé a třetí třídy v Brailleově písmu - nafukovací člun
Použitá literatura	<p>WHITE, E. M.: Titanic. 1. vyd. Praha: Egmont, 2009. ISBN 978-80-252-1147-2.</p> <p>BARBER, N.: Tajemství hlubin. 1. vyd. Praha: Fragment, 1999. ISBN 80-7200-235-X.</p> <p>VÁROŠ, M.: Vraký plné pokladů. 1. vyd. Bratislava: Mladá léta, 2002. ISBN 80-06-01255-5.</p> <p>TŮMA, J.: 100 největších zajímavostí o lodní dopravě. 1. vyd. Praha: Columbus, 2009. ISBN 978-80-7249-172-8.</p> <p>MALONY, S.: Titanic: Ztracená slova. 1. vyd. Praha: Mayday, 2005. ISBN 80-86986-15-2.</p> <p>BREZINA, T.: Loď duchů. 1. vyd. Praha: Fragment, 2006. ISBN 80-253-0033-1.</p> <p>GARDINER, R.: Záhadný Titanic. 1. vyd. Praha: Dita, 1197. ISBN 80-85926-14-8.</p> <p>DAVIE, M.: Titanic. 1. vyd. Praha: Svoboda, 1991. ISBN 80-205-0123-1.</p> <p>MARÁŠEK, Z.: Titanic [online]. c1999-2011, datum poslední aktualizace: 16. 7. 2011 Dostupné z: http://www.titanicworld.cz/</p>
Přílohy	- Výběr jmen: pasažéři Titaniku

Průběh programu:

Úvod: Nejbezpečnější loď

Dnes budeme cestovat na nejslavnější, nejbezpečnější a největší lodi, která byla postavena, na Titaniku. Už jste o něm někdy slyšeli?

Vyplutí

Přečteme text o slavném vyplutí Titaniku, ukážeme na mapě odkud kam plul.

Ukázka: VÁROŠ, M.: Vraky plné pokladů, str. 136 - 137

Ukázka: BARBER, N.: Tajemství hlubin, str. 36 - 37

Na co myslíte, že plul?

Palivem bylo uhlí a mohl jet nejvyšší rychlostí 46 km/hod. (Stejně jako jízda autem po městě u nás).

Úkol – Palubní lístek + prezentace

Viz. GARDINER, R.: Záhadný Titanik, str. 285-303 Dodatek: Seznamy cestujících a členů posádky (doplněné a sjednocené)

Každý dostane jméno jednoho z pasažérů Titaniku. Na lístečku se také dozví, v jaké třídě jeho pasažér cestoval. Dětem řekneme, že bylo možné cestovat ve třech třídách, první byla nejdražší, třetí nejlevnější. Poté dostanou k vyplnění palubní lístek, kde vyplní všechny údaje, které znají (něco zopakujeme).

Poznámka: Je potřeba rovnoměrně vybrat pasažéry první, druhé a třetí třídy.

Varianta pro nevidomé: přečteme jim text palubního lístku a diskutujeme s nimi, co by tam vyplnili. Nevidomé děti dostanou jméno pasažéra v Brailleově písmu.

Varianta pro mladší: nevyplňovat celý palubní lístek, jen jméno a příjmení, odkud, kam...

Odkud – Odkud parník vyplul? – Southampton

Kam – New York

Datum vyplutí – 10. 4. 1912

Jméno – podle lístečku

Věk – vymyslet

Pohlaví – vybrat podle jména

Třída – podle lístečku

Cesta do – New York

Důvod cesty – vymyslet (Jaké mohou být důvody, proč cestujeme?)

Popis pasažéra – vymyslet (Uvedeme příklady – výška, váha, barva vlasů...)

Následuje prezentace, každý dostane na hlavu kapitánskou čepici a bude mít za úkol představit svého pasažéra (křestní jméno) a proč cestuje, tedy důvod jeho cesty.

Varianta pro nevidomé: popsat v úvodu, jak vypadá kapitánská čepice, nechat osahat

Jak se žilo na Titaniku

Už jsme si řekli, že Titanic byl nejluxusnější loď tehdejší doby. Co je to podle vás Luxus?

Zapíšeme tipy žáků na flipchart, pak odvodíme, co jak vypadalo v první, druhé, třetí třídě.

Např.: v první byla plazmová televize, kino, ve druhé mohla být černobílá televize, ve třetí žádná...Však také lístek do první třídy stál 870 liber, což je dneska cena luxusního auta (např. jakého?), lístek do druhé třídy byl o hodně levnější, stál 12 liber, do třetí třídy to bylo 7 liber.

Varianta pro starší: Koláž z časopisů, jak by dnes vypadala první, druhá a třetí třída (výběr obrázků)

Varianta pro mladší: Dostanou obrázek (reliéf) kufru, co by si sbalili na takovou cestu? – spojit s důvodem, proč cestují

Z dobových materiálů

Ukázka: MALONY, S.: Titanic: Ztracená slova, str. 137

Ukázka: VÁROŠ, M.: Vraky plné pokladů, str. 8 – 11

Varianta pro starší: Naskenovat průřez lodí (viz. DAVIE, M. Titanic) – zakreslit, kde je první, druhá a třetí třída (podle popisek), první třídu zakreslují cestující první....(předchází rozdělení do skupin)

Já a Titanic

Jaké asi bylo plout na palubě Titaniku se dozvíte z ukázky hlavní hrdinky knížky Titanic: Deník dívky z roku 1912. Tehdy šestnáctiletá Margaret Anne cestovala jako společnice s bohatou paní právě na Titaniku.

Ukázka: WHITE, E. M.: Titanic, str. 70, 78 - 79

Zkáza Titaniku

Zkázu Titaniku provázelo několik nešťastných náhod, vy už jste některé slyšeli. Vzpomenete si na ně? – noc, málo člunů, ledovec...důvodů však bylo mnohem víc.

Úkol – Pátrání po příčinách potopení + diskuze

Rozdělíme žáky do dvou skupin podle toho, ke které třídě patří. Úkolem je vybrat 2 zástupce skupiny, kteří se vydají pátrat po dalších příčinách ztroskotání lodi. Celkem bude po knihovně umístěno 7 kartiček s důvody, které mohli vést k potopení lodi: ledovec, tma, rekord, čluny, kapitán, zpráva, večírek.

Jakmile najdou žáci důvody, zapíší si je na papír. Poté se vrátí ke své skupině a a společně vymyslí, jak se tyto důvody podíleli na potopení Titaniku.

Varianta pro nevidomé: Kartičky jsou doplněné o přepis do Brailleova písma.

Po návratu všech skupin následuje diskuze s návodnými otázkami, proč si myslí, že dané důvody ovlivnily potopení lodi a smrt řady cestujících – pasažérů i posádky.

ledovec – Titanic narazil do ledovce z boku, ten prorazil loď a komory se začaly plnit vodou

tma – ve tmě ledovce nebyly v moři vidět

rekord – Titanic plul rychle – proč? (chtěl překonat rekord ze Southamptonu do New Yorku), nedávali pozor na ledovce

čluny – málo záchranných člunů pro všechny pasažéry

kapitán – chybný manévr, kdyby loď narazila do ledovce čelem, pravděpodobně by se nic nestalo

zpráva – Titanic dostal několik varování, nebrali na ně zřetel, přece se nejbezpečnější lodi nemůže nic stát

večírek – na lodi probíhal večírek, lidé v první třídě se chtěli bavit, byl zde i kapitán, kterého posádka nechtěla na večírek rušit.

Naučná literatura popisuje zkázu lodi takto:

Ukázka: BARBER, N.: Tajemství hlubin, str. 36 - 37

Úkol – Ledová voda

Pošleme kostku ledu – můžete si zkusit vyzkoušet, jak asi těm, kteří se ocitli ve studené vodě poblíž kry bylo. Jak to bylo asi studené.

Varianta pro nevidomé: připravíme nafukovací člun, kdo bude chtít, může si i vyzkoušet, jaké to bylo při záchraně pasažérů

Úkol – Kdo by přežil? (závěr)

Vrátíme se k lístečkům se jmény pasažérů Titaniku. Podle seznamu přečteme, kdo by přežil a kdo nikoliv (možný závěr).

Varianta pro starší: Žádný strom neroste do nebe – společně hledáme vysvětlení tohoto rčení.

Přílohy

Příloha č. 1: Výběr jmen: pasažéři Titaniku

Viz. GARDINER, R.: Záhadný Titanik, str. 285-303 Dodatek: Seznamy cestujících a členů posádky (doplněné a sjednocené)

- 1. třída - EMA DENISA APPLETON
- 1. třída - FRANK CARLSON
- 1. třída - MARTIN WILSON CLARK
- 1. třída - WILLIAM DOUGLAS
- 1. třída - WEST EDWARD HOPKINS
- 1. třída - ANNA ELISABETH ICHAM
- 1. třída - HELEN NEWSOM
- 1. třída - THOMAS PEARS
- 1. třída - WILL ALEXANDER SPENSER
- 1. třída - RUTH TAUSSIG

- 2. třída - MILDRED BROWN
- 2. třída - REGINALD BUTLER
- 2. třída - EVELIN CHAPMAN
- 2. třída - JOHN HARPER
- 2. třída - GEORGE HARRIS
- 2. třída - ROBERT DAN NORMAN
- 2. třída - EVANGELINE REYNOLDS
- 2. třída - EMILY RICHARDS
- 2. třída - MARION SMITH
- 2. třída - SUSIE WEBER
- 3. třída - SAMUEL ANDERSON

- 3. třída - BRIDGET BRADLEY
- 3. třída - BERTRAM FJODOR DEAN
- 3. třída - MAGGIE FORD
- 3. třída - ELIN HAKKURAINEN
- 3. třída - PEKKO HAKKURAINEN
- 3. třída - OSCAR JOHANSON
- 3. třída - JOHN KENNEDY
- 3. třída - ALICE MCCOY
- 3. třída - HANNAH O'BRIEN
- 3. třída - ELLEN PETERSSON
- 3. třída - LEON VAN DER PLANKE